

NOKUTs tilsynsrapporter

Demensomsorg og alderspsykiatri

NKI AS

Februar 2013

Utdanningssted:	NKI AS
Utdanningstilbud:	Demensomsorg og alderspsykiatri
Dato for vedtak:	14.02.2013
Utdanningslengde:	Ett år heltid/to år deltid
Sakkyndige:	Marta Grongstad og Gerd Karin Nylund
Saksnummer:	12/470

Forord

Fagskoleutdanning er yrkesrettet utdanning som bygger på fullført videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse. Fagskoleutdanning har et omfang på minst et halvt år og maksimalt to år som heltidsutdanning. Betegnelsen fagskoleutdanning er beskyttet gjennom fagskoleloven. For å kunne bruke betegnelsen fagskoleutdanning, må utdanningstilbudet være godkjent av NOKUT.

Vurderingsprosessen starter med at en tilbyder søker NOKUT om godkjenning av et utdanningstilbud. Søknaden blir først gjenstand for en innledende vurdering, for å avklare om forutsetningene er tilstede for videre behandling jevnfør NOKUTs «Retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning», kapittel 4. I den innledende vurderingen ser NOKUT blant annet på om styringsordning og reglement er tilpasset utdanningstilbudet og om tilbyder har et tilfredsstillende system for kvalitetssikring.

Søknader som tilfredsstillende forutsetningene for behandling blir videre vurdert av eksterne, uavhengige sakkyndige oppnevnt av NOKUT. De sakkyndige vurderer søknaden opp mot 17 likeverdige faglige kriterier nedfelt i NOKUTs retningslinjer, kapittel 7.

Til den sakkyndige vurderingen har NOKUT oppnevnt:

- Marta Grongstad
- Gerd Karin Nylund

Når de sakkyndige har funnet at ett eller flere av de faglige kriteriene ikke er oppfylt på en tilfredsstillende måte, sendes den sakkyndige rapporten (kapittel 2 i denne rapporten) til tilbyder for kommentarer. Tilbydere kan da påpeke mangler eller misforståelser i de sakkyndiges innstilling. NOKUT tillater i tillegg mindre justeringer. De sakkyndige vurderer tilbakemeldingen fra tilbyder, før NOKUT konkluderer og fatter endelig vedtak.

I denne rapporten er alle vurderingene som danner grunnlag for godkjenningen samlet. Tilbyder plikter å gjennomføre utdanningstilbudet slik det fremgår av denne rapporten og søknaden som ligger til grunn. Studenter kan lese rapporten for å få inntrykk av hvilken utdanningskvalitet de kan forvente. Yrkeslivet og andre samfunnsgrupper kan også orientere seg om den sluttkompetansen studentene sitter igjen med, og innholdet i utdanningen.

Oslo, 14. februar 2013

Terje Mørland
direktør

Innhold

1	Informasjon om søkeren.....	1
1.1	Informasjon om tilbyder og utdanningstilbudet	1
1.2	Vurdering og konklusjon	1
2	Sakkyndig vurdering av utdanningstilbudet.....	2
2.1	Oppsummering	2
2.2	Læringsmål og kvalifikasjoner	2
2.3	Faglig innhold.....	6
2.4	Undervisning, tilrettelegging og arbeidsformer.....	10
2.5	Eksamen og vitnemål.....	16
2.6	Infrastruktur	18
2.7	Oppsummerende vurdering og konklusjon fra de sakkyndige	21
3	Tilsvarsrunde.....	22
3.1	Søkerens tilbakemelding.....	22
3.2	Sakkyndig tilleggsvurdering.....	24
4	Vedtak	25
5	Dokumentasjon	25
	Vedlegg 1:.....	26
	Vedlegg 2:.....	27

1 Informasjon om søkeren

1.1 Informasjon om tilbyder og utdanningstilbudet

NKI AS søkte NOKUT 15. september 2012 om godkjenning av fagskoleutdanningen *demensomsorg og alderspsykiatri*. Utdanningstilbudet er et ettårig tilbud som gis på heltid, tilsvarende to år på deltid. Undervisningen vil gis nettbasert, og det er søkt godkjenning for inntil 50 studenter.

Søker har allerede elleve godkjente fagskoletilbud:

- Arbeidslederskolen
- Eiendomsserviceskolen
- Fagtekniker - Hydraulikk
- Kantinelederskolen
- Logistikkfagskolen- arbeidsleder logistikk
- Lønns- og personalskolen
- Økonomimedarbeider NKI
- Prosjektlederskolen
- Regnskapsskolen
- Servicelederskolen
- Vaktmesterskolen

Tilbyder fikk sitt system for kvalitetssikring godkjent av NOKUT 1. juni 2010, jf. NOKUTs sak 10/88-3. Styreordningen og reglementet er tidligere funnet tilfredsstillende, jf. NOKUTs sak 11/102-17.

NOKUT har gjennomgått søkers hjemmesider, www.nki.no. Tilbyder gir ikke informasjon om utdanningstilbudet som de har søkt godkjenning for på hjemmesidene. Den er i samsvar med søknadens innhold og godkjenningsstatus i NOKUT. Det som står på hjemmesidene om tidligere godkjente tilbud og opptakskrav til utdanningene samstemmer med den informasjon NOKUT har. Hjemmesidene inneholder ikke informasjon som kan føre til misforståelse om bruk av fagskolebegrepet.

1.2 Vurdering og konklusjon

NOKUT har vurdert søknaden ut fra nevnte forutsetninger. Rammebetingelsene er til stede for at søknaden skal kunne behandles av NOKUT.

2 Sakkyndig vurdering av utdanningstilbudet

Kriteriene i dette kapittelet, 1-18, er likeverdige. Det vil si at de sakkyndige må finne at alle kriteriene er tilfredsstillende oppfylt for at utdanningstilbudet skal kunne godkjennes som fagskoleutdanning. Kriteriene står skrevet i NOKUTs retningslinjer kapittel 7. Kriterium 5, om nasjonale krav, er irrelevant og derfor ikke vurdert.

2.1 Oppsummering

Oppsummeringen er basert på komiteens foreløpige vurdering. Komiteens endelige vurdering står i kapittel 3.2.

Sakkyndiges vurdering er at kriteriene om opptakskrav (4), undervisningspersonalet (11, 12), sensors kvalifikasjoner (14) og IKT-tjenester (16) ikke er oppfylt på en tilfredsstillende måte og vi anbefaler derfor ikke studietilbudet som godkjent.

2.2 Læringsmål og kvalifikasjoner

2.2.1 Utdanningstilbudets navn (kriterium 1)

«Utdanningstilbudets navn skal være dekkende for innholdet og den yrkeskompetansen utdanningstilbudet gir.»

Presentasjon

Utdanningstilbudets navn er *demensomsorg og alderspsykiatri*.

Tilbyder sier om utdanningstilbudets navn:

«Demens er en av flere alderspsykiatriske diagnosegrupper. Alderspsykiatrien er en spesialisert form for psykiatri. Utdanningen har hatt navnet 'alderspsykiatri'. Navnet 'demensomsorg og alderspsykiatri' er valgt for å fremheve pasienter med ulike former for demens og for å sette fokus på hva som kan gjøres for å forbedre hverdagen til pasienter med demens. Samtidig er det slik at mange pasienter med demens også har andre alderspsykiatriske lidelser.» (Tilbyders søknad, s. 2 og 3.)

Tilbyders begrunnelse for valg av navn:

«Fagskoleutdanningen favner flere aspekter ved demenssykdommer og andre alderspsykiatriske lidelser. Utdanningen tar opp emner som etikk, samhandling og stats- og kommunalkunnskap. Ulike typer demens med utredning, kommunikasjon og fysisk miljø, er viet stor oppmerksomhet. Juridiske utfordringer innen demensomsorg er sentralt i utdanningen.» (Tilbyders søknad, s. 3.)

Når studentene har fullført utdanningen er de kompetente til å arbeide selvstendig og sammen med andre yrkesutøvere, med pasienter med demens og pasienter med andre alderspsykiatriske lidelser.

Vurdering

«*Demensomsorg og alderspsykiatri*» er etter vår vurdering et innarbeidet begrep i helse- og sosialsektoren. Navnet er dekkende for innholdet i studiet og den yrkeskompetansen utdanningstilbudet gir. Navnet gjenspeiler hovedinnholdet i utdanningen. Studiets navn gir gjenkjennelse hos arbeidsgivere, helsepersonell, brukere og samfunnet generelt. I vid betydning dekker det tjenester og tiltak rettet mot å forebygge sykdom, samt å medvirke til å gi behandling, rehabilitering og lindring til mennesker med demenssykdommer og alderspsykiatriske lidelser.

Det framkommer at utdanningstilbudets navn, *demensomsorg og alderspsykiatri*, rettes mot helsesektoren, demensomsorgen og alderspsykiatrien. Profesjonsutdanning innen demensomsorg og alderspsykiatri er nedfelt som en del av samhandlingsreformen. I Stortingsmelding nr. 47 (2008-2009) og Stortingsmelding nr. 44 (2008-2009) er fagskoleutdanning omtalt som en viktig del av utdanningstilbudet for helse- og sosialpersonell med videregående opplæring (Sosial- og helsedirektoratet 2005).

Vi mener at utdanningstilbudets navn er dekkende for innholdet og den yrkeskompetansen utdanningstilbudet gir.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.2.2 Læringsmål (kriterium 2)

«Læringsmål skal gjelde for hele utdanningstilbudet og beskrive forventet oppnådde kvalifikasjoner, spesifisert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Kvalifikasjonene må være på tertiært nivå, det vil si på nivået over det som oppnås i videregående opplæring.»

Presentasjon

Utdanningstilbyder beskriver læringsmål i søknaden og i studieplanen. Læringsmålene beskriver forventet oppnådde kvalifikasjoner, spesifisert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Skolen oppgir at fagskoleutdanning bygger på videregående opplæring og begrunner dette med at utdanningen representerer en kraftig faglig fordypning, sammenlignet med hvordan de samme fagene er belyst i videregående opplæring. I studieplanen beskrives overordnede læringsmål for utdanningen og hvilke kvalifikasjoner som er forventet etter endt utdanning. Læringsutbytte er beskrevet som kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse for hver enkelt modul i studieplanen. *Demensomsorg og alderspsykiatri* skal i følge tilbyder kunne rettes både mot individ, grupper og utøves i samarbeid med andre tjenesteytere. Innen fagemnene *demens*, *demensomsorg*, *alderspsykiatri* og *pasient og samfunn* er nivået betraktelig høyere enn på videregående skoles nivå.

Vurdering

Vi mener at studietilbudets læringsmål reflekterer et studieprogram som har som ambisjon å gi studentene et godt grunnlag for å jobbe selvstendig etter endt utdanning. Læringsmålene gir løfte om bred kompetanse innen demensomsorg og alderspsykiatri. Dette gjelder forebygging, behandling og rehabilitering, samt de viktigste tilnærings- og behandlingsformer og metoder. Kunnskaper om brukermedvirkning, lover, individuell tilnærming, økt relasjonskompetanse og etisk refleksjon er beskrevet i studieplanen. Kommunikasjonsferdigheter og tverrfaglig samarbeid beskrives i studieplanen. Utdanningen bygger på kompetanse fra videregående opplæring og har ambisjon om å gi studentene økt handlingskompetanse. Den oppfyller NOKUTs retningslinjer for fagskoleutdanning om å være en selvstendig yrkesrettet utdanning som gir kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet uten ytterligere opplæring.

Ut fra læringsmålene vil studentene etter endt utdanning være i stand til å samarbeide med andre faggrupper om et best mulig tilbud til eldre med demenssykdom og alderspsykiatriske lidelser. Studentene vil også være i stand til å se pasientene / brukerne i et større samfunnsperspektiv og ha kompetanse innen forebyggende og helsefremmende tiltak.

Læringsmålene som er beskrevet i søknaden og i studieplanen er på et tertiært nivå og bygger på nivå over det som oppnås i videregående opplæring. Det er samsvar mellom målene i studieplanen og i søknad.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.2.3 Utdanningstilbudets relevans (kriterium 3)

«Tilbyder skal synliggjøre at utdanningstilbudet har relevans i forhold til nærings- og samfunnsliv.»

Presentasjon

Tilbyder henviser i søknaden til innføringen av samhandlingsreformen og at det i den forbindelse er økt etterspørsel etter helsepersonell med økt kompetanse. Videre er det økende fokus på psykisk helse og det henvises til for eksempel Opptappingsplanen for psykisk helse (Helse- og omsorgsdepartementet 1999), som for øvrig er et avsluttet kapittel. Videre viser tilbyder til kapittel 4A i pasientrettighetsloven (2009), hvor det er nedfelt at alle pasienter skal sikres nødvendig helsehjelp, også når de mangler samtykkekompetanse og motsetter seg helsehjelp.

Tilbyder viser til at det er økende fokus på psykiatri og alderspsykiatri i samfunnet. Fagskoleutdanning i *demensomsorg og alderspsykiatri* er nyutviklet og har tatt opp i seg det siste innen reformer, jus og andre typer endringer som er aktuelle for denne gruppen mennesker. Det studentene lærer i studiet, er direkte anvendbart i arbeidet med denne pasientgruppen og den enkelte student vil få økt kompetanse i forhold til videregående skole. Studietilbudet beskrives som svært fleksibelt og er lagt opp med tett individuell oppfølging og gjør at flere kan klare å kombinere arbeid og familie med utdanning.

Vurdering

Vi er enige med tilbyder om at behovet for økt kompetanse hos helsepersonell i helse- og sosialsektoren er stort. Samhandlingsreformen (St. melding nr. 47 (2008-2009)) gir føringer om behov for bred og økt kompetanse på alle nivåer i behandlingsskjeden, noe som blant annet vil gi behov for forsterking av førstelinjetjenesten. Samhandlingsreformen understreker behovet for å heve utdanningsnivået og gi rom for større faglig bredde gjennom å legge til rette for flere faggrupper.

Det fremheves i Kompetanseløftet og Omsorgsplan 2015 at behovet for helsepersonell med økt kompetanse innen demensomsorg og alderspsykiatri vil være økende i årene fremover. Dette er et fagfelt i stadig endring og med en rivende utvikling, faglig og organisatorisk.

Vi finner at utdanningstilbudet har relevans i forhold til nærings- og samfunnsliv.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.2.4 Opptakskrav (kriterium 4)

«Opptakskravet skal samsvare med det faglige innholdet og de læringsmål som utdanningstilbudet bygger på.

- Utdanninger i fag/fagområde som på videregående opplæringsnivå ender med fag- eller svennebrev eller yrkeskompetanse, skal på fagskolenivå bygge på fag- eller svennebrevet, yrkeskompetansen eller tilsvarende realkompetanse.
- Realkompetansevurdering av søkere skal skje etter gitte retningslinjer som inneholder informasjon om hvilke fag og kvalifikasjoner i det formelle opptaksgrunnlaget som vurderes hvordan nivået på kvalifikasjonene i realkompetansesammenheng fastsettes.»

Presentasjon

Tilbyder beskriver at studentene må ha fullført og bestått videregående opplæring. Utdanningstilbudet *demensomsorg og alderspsykiatri* er utviklet for studenter som har helse- og sosialfag fra videregående opplæring. Fagbrev som omsorgsarbeider, helsefagarbeider, fagbrev som ambulansarbeider eller eksamen som helsesekretær er nevnt som aktuell kompetanse og erfaring, for å starte på denne utdanningen. Utdanningen er også åpen for søkere som har utdanning noe tilbake i tid, for eksempel hjelpepleiere.

Når det gjelder opptak på bakgrunn av realkompetansevurdering har tilbyder følgende opptakskriterier:

1. minimum tre års relevant arbeidserfaring i 100 % stilling (deltid omregnes til heltid)
2. ulike kurs
3. skolegang og utdanning
4. organisasjonserfaring og fritidsaktiviteter, for eksempel tillitsverv
5. norskkunnskaper tilsvarende VG2 i yrkesfaglige utdanningsprogram i videregående skole
6. annen informasjon som søker mener er relevant

7. søkere må være eldre enn det som er vanlig ved fullført videregående opplæring

Tilbyder understreker at all realkompetanse må være dokumentert.

Studiet *demensomsorg og alderspsykiatri* bygger på det studentene lærte i den videregående skolen og er en ettårig fordypning innenfor ulike aspekter av fagområdet. For eksempel fortsetter faget kommunikasjon der hvor dette faget "sluttet" på videregående nivå. Å lære seg å kommunisere med personer med demens forutsetter at studenten er godt kjent med grunnleggende kommunikasjon, slik det arbeides med faget på videregående skoles nivå.

Vurdering

Opptakskravet sett i lys av faglig innhold og læringsmål mener vi er tilfredsstillende. Tilbyder bør imidlertid merke seg at det ikke lenger heter helse- og sosialfag. Nå heter det helse- og oppvekstfag.

Vi vil påpeke at *alle* søkere med autorisasjon etter helsepersonelloven skal vedlegge denne. Vi vurderer at det er samsvar mellom de vurderinger skolen legger seg på med hensyn til opptakskrav og de læringsmål studiet bygger på.

Søkere som ikke har fullført videregående opplæring blir vurdert etter retningslinjer som vi finner tilfredsstillende og som sikrer kvaliteten i studiet. Her vektlegges alder og erfaring fra praksis. Tilbyder må redegjøre for hva de mener er relevant yrkeserfaring, da dette vil være informativt for søkere til studiet. Tilbydere bør vurdere å bruke yrkeserfaring som et kriterium ved rangering av kvalifiserte søkere.

Arbeidsmåter beskrives i studieplanen og det legges vekt på at studentene skal benytte arbeidsmåter som bygger på erfaringsbasert læring.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må:

- kreve at søkere med autorisasjon etter helsepersonelloven legger denne autorisasjonen ved søknaden
- redegjøre for hva som er relevant yrkeserfaring

Tilbyder bør:

- innarbeide termen «helse- og oppvekstfag» i opptakskravene
- vurdere å bruke yrkeserfaring som et kriterium ved rangering av kvalifiserte søkere.

2.3 Faglig innhold

2.3.1 Planen for utdanningstilbudet (kriterium 6)

«Planen for utdanningstilbudet skal beskrive utdanningstilbudet som en helhet og må:

- inneholde navn, mål, omfang, faglig innhold - herunder praksis, lærestoff, undervisningsformer og arbeidsmetoder lærerstøttet undervisning og selvstudier/egenarbeid, forventet arbeidsmengde for studentene og vurderingsordninger.
- beskrive sammenhengen mellom de forskjellige fag, deler og kvalifikasjoner som inngår eller kan inngå i utdanningstilbudet.
- være utformet slik at studentene kan kontrollere at de får det utdanningstilbudet de er lovet.»

Presentasjon

Utdanningens navn er *demensomsorg og alderspsykiatri*.

Utdanningstilbudet som helhet beskrives i studieplanen. Overordnet læringsmål er: «Å utdanne reflekterte yrkesutøvere med høy yrkesetisk standard som planlegger, organiserer og iverksetter pleie- og omsorgstiltak for å ivareta fysisk og psykisk helse hos pasienter med demens og andre alderspsykiatriske lidelser, i samarbeid med tjenesteytere.» (Studieplanen, s. 3.)

De mest vanlige alderspsykiatriske lidelser gjennomgås. Det legges vekt på utredning, motorisk uro og søvnvansker. Misbruk av alkohol og bruk av legemidler blir tematisert. Handlingsvikt, tilrettelegging rundt pasientene og ernæring er tema som studiet har fokus på.

Studiet er organisert som et deltidsstudium over to år eller heltidsstudium på ett år. Samlet normert studietid er ett år. Beregnet arbeidsmengde per student for hele utdanningen er 1600 timer. En oversikt over studiets fem moduler finnes på s. 6 i studieplanen. I modul 5 ligger en praksisdel på ti uker. Innholdet i de enkelte modulene beskrives i studieplanen.

Det ligger ved litteraturliste for hver modul. Aktuell litteratur er lagt inn med henvisning til sider og fagstoffet er strukturert. I studieplanen beskrives studietilbudet som nettbasert heltid- og / eller deltidsstudium. Studenten kan selv være med å velge hvor lang tid de ønsker å bruke på fullføring av studiet.

Undervisningen foregår via Internett og er basert på faglig arbeid med ulike problemstillinger. På NKIs nettskole kommuniserer studenter, lærere og fagskolens administrasjon med hverandre elektronisk. Det benyttes case, eksempler, video, lenker og ulike oppgavetyper. Studentene leverer innsendingsoppgaver som de får rask tilbakemelding på. Innsendingsoppgavene må være bestått før eksamen avlegges. Det gis øvingsoppgaver og selvtester. Videre legges det opp til at studenten får en læringspartner, slik at det er mulig å samarbeide med medstudenter. NKI sørger for at alle studentene er knyttet til et diskusjonsforum, der studentene kan stille spørsmål, svare andre og delta i faglige diskusjoner. Studentene kan på denne måten være læringsressurser for hverandre og læringsfellesskap utvikles av studentene i fellesskap med støtte fra lærerne.

Utdanningstilbudet som helhet beskrives i studieplanen. Studieplanen innleder med bakgrunn for fagskoleutdanning i helse- og sosialfag (nå oppvekstfag) og begrunnelse for fagskoleutdanning i *demensomsorg og alderspsykiatri* for helse- og sosialsektoren. Videre beskrives opptakskrav, overordnet læringsmål og arbeidsmåter.

Lærestoff synliggjøres gjennom pensumliste med sidehenvisninger. Hovedinnholdet i studieplanen er en beskrivelse av hver modul i utdanningstilbudet. Modulene beskriver faglig innhold, læringsmål for den enkelte modul (kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse), studieomfang og læremidler.

Det er i alt fem moduler i studiet. Studiet avsluttes med praksisstudier og prosjektarbeid. I praksis er det karakteren bestått / ikke bestått som benyttes. På prosjektarbeidet benyttes karakterer A–F.

NKI arrangerer ordinære skriftlige eksamener i Oslo. Det kan også legges til rette for å ta eksamen andre steder i landet. Etter hver enkelt modul skal det avlegges skoleeksamen eller hjemmeeksamen. Ved eksamen benytter skolen karaktersystemet A–F.

Vitnemål til studenter som har fullført fagskolen er i samsvar med krav fastsatt i studieplanen. Vitnemålet med karakterer utstedes etter bestemmelser som fremgår av NKI Nettstudiers eksamensreglement.

Vurdering

Utdanningens omfang er i samsvar med fagskolelovens § 1. Beregnet arbeidsmengde for studentene er innenfor NOKUTs normerte arbeidsmengde for fagskolestudenter.

Beskrivelsen av studiets faglige innhold, samt sammenhengen mellom det faglige innholdet i de enkelte modulene, er i samsvar med Nasjonal plan for fagskoleutdanning i helse, aldring og aktiv omsorg (NUFHS 2011) modul 1 og 5. Modul 2, 3 og 4 er utarbeidet med utgangspunkt i denne malen.

Læringsmål og innhold i modulene beskrives på en måte som gjør at studentene kan kontrollere at de får det utdanningstilbudet de er lovet. Litteraturlisten er faglig relevant og for hver modul er det angitt hvor lærestoffet er å finne i litteraturen. Litteraturliste etter hver modul og en samlet litteraturliste gir studentene en god oversikt. Vi anbefaler tilbyder å sette opp en metodebok i modul 5, som vil gi studentene god hjelp under arbeidet med fordypningsoppgaven. Metodeboken gir studentene informasjon om og råd i forhold til oppgaveskriving. Eksempel på metodebok kan være: Erling S. Andersen og Eva Schwenche, *Prosjektarbeid – en veiledning for studenter* (NKI forlaget).

Studieplanen gjør godt rede for hvordan studiet legges opp som nettstøttet fjernstudium. Samarbeidet mellom student og lærer kommer tydelig fram. Det fremkommer også tydelig hvordan studenter kan jobbe sammen med andre studenter og lærer. Arbeidsformer som skal benyttes under opplæringen og ved innlevering av oppgaver er godt beskrevet.

Beskrivelsen av eksamen- og vurderingsordningen mener vi er oversiktlig og godt beskrevet. Vurderingsgrunnlag for de enkelte moduler er beskrevet. Det samme gjelder eksamensreglement og gjennomføring av eksamener (Jamfør kriterium 13).

På side 11 i studieplanen, under mål i generell kompetanse for modul 2: Demens og demensomsorg, skal studentene reflektere over hvordan de møter pasienter med Frontotemporal demens (ikke Frontotemporal lapp demens, slik det fremgår i studieplanen). Her bør også refleksjon i forhold til andre former for demens føyes til.

Under kunnskapsmål for modul 2, side 11 i studieplanen, skal studentene ha kunnskaper om årsaker til og symptomer ved Alzheimers sykdom og ved vaskulær demens. Her bør tilbyder føye til at det samme gjelder ved Frontotemporal demens.

På side 14 i studieplanen, modul 3: Alderspsykiatri - mål i generell kompetanse, er det beskrevet kun ett læringsmål (innsikt i selvmordsforebyggende arbeid blant eldre). Tilbyder bør beskrive flere mål

under generell kompetanse. Studentene møter pasienter som har svært ulike behov og sammensatte problemer. Mål i generell kompetanse vil hjelpe studentene i møtet med denne pasientgruppen.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør:

- sette inn en metodebok i litteraturlisten
- rette opp betegnelsen frontotemporaladdemens til frontotemporaldemens
- tilføye til målene for generell kompetanse for modul 2, at studentene reflekterer over hvordan de møter pasienter med frontotemporaldemens og pasienter med andre former for demens
- tilføye til kunnskapsmålene for modul 2, at studentene har kunnskaper om årsaker til og symptomer ved både Alzheimers sykdom, ved vaskulær demens og ved frontotemporaldemens
- beskrive flere mål under generell kompetanse under modul 3: Alderspsykiatri

2.3.2 Utdanningstilbudets innhold (kriterium 7)

«Utdanningstilbudets innhold skal være dekkende og relevant for å nå læringsmålene og aktuell i forhold til utviklingen innen yrkesfeltet.»

Presentasjon

Utdanningens innhold beskrives i studieplanen. Modul 1 er en fells innholdsdel som består av grunnelementene i helse- og sosialfagarbeidet og samfunnsfaglige emner. Normerte studietimer er på 270 timer, som tilsvarer 23,33 % av utdanningen. Antall fagskolepoeng er 14.

Modul 2: Demens og demensomsorg har et studieomfang på 216 timer = 18,33 %. Antall fagskolepoeng er 11.

Modul 3: Alderspsykiatri har et studieomfang på 216 timer = 16,6 %. Antall fagskolepoeng er 10.

Modul 4: Pasient og samfunn har et studieomfang på 216 timer = 18,33 %. Antall fagskolepoeng er 11.

Modul 5: Praksis og prosjektarbeid har et studieomfang på 682 timer = 23,33 %. Antall fagskolepoeng på 14. Det foreligger en vurderingsplan.

Vurdering

Vi ser at sammenlagt blir dette 99,65 % og at 216 timer vektet med forskjellig prosentats.

Dette er en innholdsrik studieplan som i sin beskrivelse er dekkende og relevant for å nå læringsmålene og som synes aktuell i forhold til utviklingen innen yrkesfeltet. Tilbyder viser til en

gjennomarbeidet og reflektert studieplan hvor faglig innhold, læringsmål, studieomfang og læremidler henger godt sammen.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør sette inn en metodebok på litteraturlisten, jamfør vurdering i kriterium 6.

2.4 Undervisning, tilrettelegging og arbeidsformer

2.4.1 Undervisningsformer og arbeidsmetoder (kriterium 8)

«Undervisningsformer og arbeidsmetoder skal være tilpasset opptakskrav og mål.

- Lærernes undervisningsformer og studentenes arbeidsmetoder skal være varierte og bygge på den modenheten studentene har oppnådd som elev eller lærling i videregående opplæring. Alle former og metoder skal beskrives, herunder tilrettelegging for og gjennomføring av e-læring og fjernundervisning.»

Presentasjon

I beskrivelsen kommer det fram hvordan bruk av arbeidsformer som fordrer aktiv deltakelse fra studentene benyttes. Det fremkommer at læringsarbeidet tar utgangspunkt i eksempler fra arbeidslivet, caser, video, lenker og ulike arbeidsoppgaver. Studieenheter strukturerer fagstoffet og letter gjennomgangen av pensumlitteraturen for studentene. Eksempler, ressurser og forklaringer representerer lærerens «stemme» i nettklasserommet. Praksisperioden er sentral for å utvikle ferdigheter og for å nå læringsmålene som går på generell kompetanse.

Studenten skal arbeide med innsendingsoppgaver. Disse vurderes av lærer og det gis rask tilbakemelding. Videre arbeides det med øvingsoppgaver og selvtester.

Søknaden beskriver hvordan det skal tilrettelegges for bruk av Internett og hvordan dette brukes i læringsarbeidet, med mål om økt læringsutbytte i henhold til kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse. Undervisningen tilrettelegges for den enkelte individuelt. Hver student har sin definerte studieleder ved NKI som ivaretar alle forhold knyttet til studiet og det å være student ved NKI. I hvert fag har den enkelte student en personlig lærer som veileder og støtter studenten gjennom SESAM (læringsplattformen som brukes), på e-post, telefon og kommunikasjonsløsninger som Skype og gjennom tilbakemeldinger på obligatoriske oppgaver.

Vurdering

I beskrivelsen kommer det fram hvilke arbeidsformer som skal benyttes. Det fordres at studentene er aktive og tar initiativ. Eksemplifisering som bygger på studentenes egne erfaringer i problemstillinger fra praksisfeltet, er sentralt i denne type utdanning. Det framkommer at læringsarbeidet tar utgangspunkt i situasjoner fra arbeidslivet og studentens erfaringer. Slik forforståelse gir anledning til å legge til rette for undervisningsformer hvor refleksjon er en naturlig del av arbeidet. Studentene skal gjennom læringsarbeidet bedre sin helhetlige kompetanse ved aktiv deltakelse.

Vi mener det er viktig at studiet vektlegger undervisningsformer og arbeidsmetoder som fremmer studentenes refleksjon og dette er spesielt viktig når det forventes at studentene skal være klar for arbeidslivet umiddelbart etter endt utdanning. Det vurderes som en styrke at studentene skal samarbeide med en eller flere læringspartnere og medstudenter gjennom utdanningsløpet. Bruk av læringsplattformen SESAM er godt beskrevet og det samme gjelder andre former for kommunikasjon som for eksempel internett.

For at opplæringen skal kunne gjennomføres på en tilfredsstillende måte, mener vi det er vesentlig at studentene får veiledning av faglærer. Dette gjelder i stor grad også når studenten gjennomfører praksisstudier. Praksisstudier og prosjektarbeid beskrives i studieplanen. Lærer og veileder skal sikre at studentene får den nødvendige opplæringen, og at øvelser i å utvikle ferdigheter, kunnskaper og generell kompetanse i faget blir ivaretatt. Lærers rolle i forhold til veiledning når studenten arbeider med fordypningsoppgaven er greit beskrevet.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.4.2 Det pedagogiske opplegget (kriterium 9)

«Det pedagogiske opplegget skal sørge for oppfølging av studentene både som gruppe og som individ og skal så langt det er mulig og rimelig, tilrettelegges etter enkeltstudenters særskilte behov.»

Presentasjon

Tilbyder legger til rette for at studentene skal nå sine læringsmål gjennom individuell fleksibilitet i læringsfelleskap der studentene kan være ressurser for hverandre uten å være avhengige av hverandre. Tilbyder bygger sin pedagogikk på prinsipper der de i størst mulig grad kombinerer individuell læring og samarbeidslæring. De er opptatt av at materiell, organisasjon og systemer skal være utviklet og tilrettelagt for å støtte studentenes læringsprosess gjennom individuelt arbeid, samarbeid mellom studenter, lærere og andre veiledere. I hvert fag har den enkelte student en personlig lærer som veileder og støtter studenten. Kommunikasjonen skjer mellom student og lærer via SESAM, telefon, Skype, e-post og tilbakemelding på obligatoriske oppgaver. Studiets lærere veileder studenter og vurderer studenten gjennom innsendingsoppgaver og i praksis.

Responstid på innsendte innsendingsoppgaver skal ikke overstige to dager. Svar på henvendelser på e-post skal besvares i løpet av en til to dager. Tilbyder har kontinuerlig systemovervåking som viser at gjennomsnittlig responstid på besvarelser er under to dager.

Læringspartner er en nettbasert tjeneste som benyttes, og den muliggjør kontakt mellom studenter og skolens ansatte. Læringspartner benyttes også for å gi studentene informasjon vedrørende studiet og til ulike faglige aktiviteter. Studiet er tilknyttet et diskusjonsforum som er en møteplass der studenter kan stille spørsmål, svare andre og delta i faglige diskusjoner. Hensikten med forumet begrunnes med at det er et sted hvor studenter kan diskutere faglige tema. Det er studentene selv som utformer forumet og foruminnleggene blir arkivert, slik at andre studenter, nye og gamle, kan lese det som er skrevet.

Det fremheves i studieplanen at studentene er viktige læringsressurser for hverandre ved å være aktive i forumet.

Det fremheves at fjernundervisning er spesielt egnet for studenter med ulike behov for tilrettelegging. Skolen benytter profesjonelle konsulenter som arbeider med universell tilrettelegging. Skolen har også talende nettsider for alt nettbasert materiell.

Vurdering

Skolens oppfølging av studentene både individuelt og som gruppe mener vi er godt ivaretatt. Dette er spesielt viktig med tanke på studentenes læring og oppnåelse av læringsmålene. Motivasjon for å lære og studentenes evne til gjennomføring er avgjørende for at studentene skal lykkes med studiet. Her ser vi at individuell tilbakemelding og oppfølging er viktig.

Diskusjonsforum for studentene inne i læringsplattformen mener vi kan være en god læringsmetode for studentene og samtidig være informativ. Her vil også studentene møte andre studenter både faglig og sosialt.

Vi mener at responstiden som beskrives er akseptabel.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.4.3. Praksis (kriterium 10)

«Praksis skal være beskrevet i planen som ethvert annet faglig element, og være relatert til de kvalifikasjoner studenten skal få gjennom sin utdanning.»

Presentasjon

Praksis er lagt til modul 5, og her er fokuset på gjennomføring av praksisstudier og et flerfaglig prosjektarbeid som skal resultere i en prosjektrapport. Tilbyder presenterer egne læringsmål for modul 5, og disse er kategorisert som kunnskapsmål, ferdighetsmål og mål for generell kompetanse.

Praksis har en varighet på ti uker som tilsvarer 350 timer. Praksis skal i utgangspunktet gjennomføres sammenhengende og studenten kan ikke starte i praksis før eksamen i modul 4 er bestått. Tilbyder er ansvarlig for at studentene tilbys praksisstudier på et faglig relevant praksissted. Tilbyder har innledet kontakt med flere aktuelle praksissteder. Det vises til en konkret intensjonsavtale som allerede er inngått med en samarbeidskommune. Praksisstudiet skal gjennomføres på praksissteder hvor det er fagpersonell som har fokus på demensomsorg og alderspsykiatriske lidelser.

Aktuelle praksissteder er steder der det utføres pleie- og omsorg som står i forhold til innholdet i studiet. Tilbyder oppgir følgende aktuelle praksissteder:

- tilrettelagte sykehjemsenheter for personer med demens
- skjermete og forsterkede enheter i sykehjem for personer med demens

- dagsenter
- hjemmebaserte tjenester med arbeidslag som har hovedvekt på personer med demens
- demensteam på kommunalt og interkommunalt nivå
- omsorgsboliger for personer med demens og alderspsykiatriske lidelser
- alderspsykiatriske avdelinger i sykehus og polikliniske tilbud

Studentene skal møte pasienter med demenssykdom og alderspsykiatriske lidelser i sin praksis og det vektlegges at studentene samhandler og samarbeider med annet helsepersonell og pårørende. Sentrale faglige tema i praksisperioden er etikk, kommunikasjon, jus, demensomsorg og pasienter med ulike alderspsykiatriske lidelser. Tilbyder vil ha fokus på jeg-støttende omsorg og forebygging eller moderering av utfordrende adferd.

Prosjektarbeid vil stå sentralt i modul 5 og det innebærer at studenten velger et tema å fordype seg i og formulerer en problemstilling som studenten skal finne svar på. Til prosjektarbeidet skal studenten legge frem om lag 400 sider selvvalgt litteratur.

I løpet av praksis skal studentene jobbe med flere innsendingsoppgaver. Oppgavene skal vises til praksisveileder og deretter sendes skolens lærer. Mens studentene er i praksis skal de utarbeide individuelle læringsmål, de skal skrive to logger og to refleksjonsnotater.

Det gjennomføres halvtidsvurdering og sluttvurdering av studentens praksis. Vurderingen i praksis blir illustrert i en egen tabell som viser vurderingsform, hjelpemidler, varighet og vurderingsuttrykk.

Tilbyder viser til en egen praksisavtale som skal signeres av praksisveileder og lærer fra skolen. Denne avtalen tydeliggjør hva skolen og hva praksisstedet forplikter seg til. Skolens skal informere praksisstedet ved veileder om fagskolens rammer for studentens praksis og studiets læringsmål. Skolen skal kontakte praksisstedet før praksisperioden starter og forplikter seg til å holde kontakt med praksisveilederen gjennom hele praksisperioden. Skolens lærer skal kontakte studentene minimum en gang hver annen uke, altså fem ganger i løpet av praksisperioden. Ved behov vil skolen ta oftere kontakt.

Praksisstedet forplikter seg til å sørge for at studenten har studentstatus under praksisperioden. Dette innebærer at det oppnevnes en kompetent praksisveileder for studenten som skal arbeide tett sammen med studenten gjennom hele praksisperioden. Praksisveilederen skal være tilgjengelig for fagskolens lærer før og under hele praksisperioden via Skype, telefon og mail.

Vurdering

Praksisstudiene er organisert i en egen modul 5. Tilbyder presenterer gode læringsmål for praksisstudiene, og disse kategoriseres som kunnskapsmål, ferdighetsmål og mål for generell kompetanse.

Praksis består av praksisstudier og prosjektarbeid. Vi mener at praksis på ti uker er viktig for fagskolestudentene for å nå forventede læringsmål for studiet. Dette er også i tråd med anbefalinger i Nasjonal plan for ettårig fagskoleutdanning i helse- og sosialfag, godkjent den 1. desember 2010.

Det redegjøres grundig for studentenes praksisstudier og tilbyder skisserer opp ulike praksisplasser som kan benyttes og nevner at det er skolen som tar ansvar for at studentene får gode praksisplasser.

Det er utarbeidet gode og oversiktlige avtaler mellom skolen og praksisstedet og dette mener vi er viktig for å sikre gode læringsvilkår for studentene. Avtalen mellom skole og praksissted beskriver både hva skolen og praksisstedet forplikter seg til. Vi vil her kommentere viktigheten av at skolens lærer tar kontakt med praksisveileder før studentenes praksis starter og at denne kontakten er tett gjennom hele praksisperioden.

Lærer og praksisveileder må ha tydelige avklarte roller for å kunne veilede studentene i praksis. Dette dokumenteres gjennom eksempel på intensjonsavtaleavtale med Hobøl kommune. Student, veileder og lærers rolle mener vi er greit beskrevet i ”Mal for praksisavtale”. Lærer og praksisveileders ansvar og rolle i forbindelse med studentenes halv- og sluttevaluering mener vi er klar og det bør tilbyder redegjøre for.

Tilbyder har ikke lagt ved vurderingsskjema for vurdering av praksis og det ber vi skolen om å gjøre. Vurderingsskjema for vurdering av praksis skal være i tråd med skolens læringsmål for praksis og studentenes egne mål. Vurderingsskjemaene bør være tilgjengelige for både student, lærer og veileder, slik at det er tydelig hva som forventes.

Som sakkyndige erfarer vi at praksis kan være sammensatt med stor arbeidsmengde for praksisveileder, sykdom, mange studenter og så videre. Vi erfarer at studentene da er sårbare, i den forstand at læringsmiljøet i praksis kan bli forringet for studentene. Derfor mener vi det er skolens ansvar å påse at studentenes praksis er i tråd med studieplanenes mål og innhold. Slik tilbyder beskriver rammene og innholdet for studentenes praksis mener vi at dette blir godt ivarett.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør:

- redegjøre for lærer og praksisveileders ansvar og rolle i forbindelse med studentenes halv- og sluttevaluering
- redegjøre for skolens vurderingsskjema som benyttes for vurdering av studentenes praksis

2.4.2 Undervisningspersonalets størrelse (kriterium 11)

«Undervisningspersonalet må være stort nok og stabilt nok til å gjennomføre fastsatt undervisning.»

Presentasjon

En lærer har ansvaret for om lag 25 studenter og det ansettes derfor en lærer for hver 25. student. Skolen vil ansette lærere i nær tilknytning til oppstart av studiet. De presiserer at de fortløpende vil vurdere behovet for undervisningspersonell i tråd med antall studenter. Det vises til en tabell som er vedlagt studieplanen som de benytter når undervisningspersonell ansettes.

Vurdering

Vi mener at lærerressurs på 25 studenter per lærer er tilfredsstillende. I studieplanen er det vedlagt en

tabell som skolen benytter ved ansettelse av undervisningspersonell. Tabellen viser stillingsfunksjon, ansettelsesforhold og stillingsprosent. Her fremkommer det også hvilke kvalifikasjoner lærerne har og hvilke emner de skal undervise i. En slik tabell, mener vi, er oversiktlig og hjelper tilbyder med å sikre skolens behov for lærerressurser. Da lærere enda ikke er ansatt, forutsetter vi som sakkyndige at dette gjøres i tråd med det søknaden beskriver.

Tilbyder redegjør ikke for hvordan de vil håndtere sykdom hos undervisningspersonalet. Vi mener det er relevant å vite om tilbyder har tilgang til vikarer med nødvendig kompetanse, i tilfelle lærerne blir syke. Dette mener vi er viktig for å sikre kvaliteten på studiet og oppfølgingen av studentene.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må redegjøre for om de har tilgang til kvalifiserte vikarer dersom undervisningspersonalet blir syke.

2.4.3 Undervisningspersonalets kompetanse (kriterium 12)

«Undervisningspersonalet som skal være knyttet til utdanningstilbudet må samlet ha kvalifikasjoner til å gi den undervisning som følger av planen.

Undervisningspersonalet må dokumentere:

- formell eventuell realkompetansevurdert utdanning som er høyere enn det det undervises i, dog aldri lavere enn tilsvarende toårig fagskoleutdanning
- pedagogiske kvalifikasjoner utdanning og erfaring på det nivå som undervisningen krever
- digital kompetanse i det omfang som undervisningen krever
- yrkeserfaring som gjør at undervisningen knyttes opp mot, og relateres til, dagens yrkesfelt.»

Presentasjon

Tilbyder påpeker fire krav for undervisningspersonalets kompetanse. Lærerne må ha kompetanse innen eldreomsorg generelt. Dette kan være sykepleier eller vernepleier med videreutdanning eller mastergrad i eldreomsorg. En helsefagarbeider med minimum ettårig fagskoleutdanning innen eldreomsorg vil kunne ansettes dersom personen vurderes å være spesielt egnet.

Lærer må ha pedagogisk utdanning og / eller relevant erfaring. Det vektlegges at lærer har solid og oppdatert kontakt fra praksisfeltet. Lærerne må ha forståelse for hva undervisning og veiledning via Internett er og krever. De som ansettes må gjennomgå et bedriftsinternt kurs som heter «Lærer i fjernundervisning». Det kreves at lærerne fullfører og består kurset.

CV-er for medlemmer av ressursgruppen til fagskoleutdanningen er lagt ved som vedlegg.

Vurdering

Tilbyder skriver at de vil kunne ansette undervisningspersonale som er helsefagarbeider med

minimum ettårig fagskoleutdanning innen i alderspsykiatri og demensomsorg. Vi mener det er viktig at tilbyder ansetter undervisningspersonale som har høyere formell kompetanse enn det studentene skal oppnå ved endt utdanning. Dette er viktig for å sikre kvaliteten på studietilbudet og for å imøtekomme de ulike faglige utfordringene lærer vil møte i samarbeid med studenter og praksisfelt. I NOKUTs beskrivelse av kompetansekrav til undervisningspersonell står det at ”undervisningspersonalet må dokumentere formell eventuell realkompetansevurdert utdanning som er høyere enn det det undervises i, dog aldri lavere enn tilsvarende toårig fagskoleutdanning”.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Til må ansette undervisningspersonale som har høyere formell kompetanse enn det studentene skal oppnå ved endt utdanning.

2.5 Eksamen og vitnemål

2.5.1 Eksamens- og vurderingsordningene (kriterium 13)

«Eksamens- og vurderingsordningene skal være tilpasset utdanningstilbudet og dets mål.»

Presentasjon

Tilbyder presenterer læringsmål for hver modul og disse er sentrale ved vurdering av studentene. Læringsmålene beskriver hva skolen forventer at studentene skal tilegne seg av kunnskaper, ferdigheter og generelle kompetanse. Skolen skal vurdere i hvilken grad studentene har nådd læringsmålene som er nedfelt i studieplanen.

Skolen skiller mellom underveisvurdering og sluttvurdering. Underveisvurdering har som hensikt å informere og motivere studentene og lærere til å nå læringsmålene. Denne vurderingen kan være individuell med eller uten karakter, eller individuell i form av tilbakemeldinger på innleverte arbeidsoppgaver. Sluttvurdering gis i form av eksamenskarakter.

Til hver modul er det innsendingsoppgaver som studentene må sende inn for vurdering av lærer og disse må godkjennes før studenten kan melde seg opp til eksamen i den enkelte modul. Lærer gir studenten tilbakemelding på innsendingsoppgavene. Dersom innsendingsoppgaver ikke godkjennes kan studenten jobbe videre med oppgaven etter tilbakemelding fra lærer. Studenten kan omarbeide en innsendingsoppgave inntil to ganger.

Det er totalt 24 innsendingsoppgaver. I modul 1 er det 5 oppgaver, i modul 2 er det 4 oppgaver, i modul 3 er det 4 oppgaver, i modul 4 er det 4 oppgaver og i modul 5 er det 7 oppgaver.

Hver modul avsluttes med en eksamen og det benyttes ulike typer eksamen. Eksamen presenteres for hver modul i studieplanen, samt at det gis en samlet plan over vurderingsordningen. Planen gir informasjon om antall eksamener, eksamensform, hjelpemidler som tillates benyttet, varighet og vurderingsuttrykk. Det er totalt fem eksamener i studiet, samt vurdering av praksis.

I tillegg til innsendingsoppgaver og eksamener tilrettelegger tilbyder for ulike øvingsoppgaver og selvtester. Disse blir ikke vurdert av lærer.

Vurdering

Studieplanens beskrivelse av eksamens- og vurderingsordningen mener vi er oversiktlig og god. En fortløpende oversikt over eksamener i de enkelte moduler og en samlet oversikt over alle innsendingsoppgaver og eksamener mener vi gir studentene en god oversikt over utdanningens eksamen- og vurderingsordning. Vi mener at eksamen og vurderingsordningen måler det studentene skal lære og at de er egnet for utdanningen.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.5.2 Sensorenes kvalifikasjoner (kriterium 14)

«Sensorer skal ha kvalifikasjoner som sikrer at vurderingen av studentene skjer på en upartisk og faglig betryggende måte.»

Presentasjon

Tilbyder har satt opp en kravliste for spesifiserte kvalitetskrav til sensorene. Her vektlegges formell kompetanse innen alderspsykiatri, demensomsorg eller geriatri, pedagogisk utdanning eller relevant erfaring med vurdering av studentarbeid på tilsvarende nivå i utdanningssystemet og sensorene må ha kontakt med praksisfeltet. Sensorene skal ikke ha kortere eller mindre utdanning enn lærerstaben ved utdanningen.

Ingen sensorer er ansatt når søknaden er innsendt.

Vurdering

Tilbyder skriver at sensorene skal ikke ha kortere eller mindre utdanning enn undervisningspersonalet. Vi viser til vurdering i kriterium 12, hvor vi mener at undervisningspersonale skal ha høyere formell kompetanse enn det studentene skal oppnå ved endt utdanning. Vi mener at det må stilles tilsvarende krav til sensorene som tilbyder engasjerer. Dette mener vi er viktig for å sikre kvaliteten på vurderingen av studentenes eksamensarbeid.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må engasjere sensorer som har høyere formell kompetanse enn det studentene skal oppnå ved endt utdanning.

2.6 Infrastruktur

2.6.1 Undervisningslokalene (kriterium 15)

«Lokalene inklusive spesialrom, utstyr og infrastruktur skal være tilstrekkelige i antall og størrelse til at undervisningen kan gjennomføres som forutsatt.

- Det gjelder både egne og leide lokaler. Utrustningen må være slik at den bidrar til å yrkesrette utdanningstilbudet.»

Presentasjon

Undervisningen gjennomføres som nettstudium. Den teknologiske infrastrukturen ligger i læringsplattformen og i andre sentrale systemer.

Studentene trenger tilgang til PC eller Mac og enkelte nettstudier krever at studenten har enkel programvare installert på maskinen. Det presiseres at de fleste studentene har kun behov for enkle tekst- og tallbehandlingsprogram som Microsoft Works, Open Office Writer og Microsoft Word. Det informeres om at Open Office kan lastes ned gratis fra Internett.

Dersom studenten ikke har egen datamaskin blir de informert om at de kan benytte lokaler ved lokale bibliotek, NAV-kontorer og andre organisasjoner som har tilgjengelig utstyr.

Det redegjøres for hvor skriftlig eksamen arrangeres.

Vurdering

Et nettbasert utdanningstilbud krever naturlig nok ikke undervisningslokaler og slike er følgelig ikke beskrevet i søknaden.

Vi mener at nettstudenter i all hovedsak bør ha tilgang til egen privat datamaskin, da all informasjon nås gjennom læringsplattformen og mesteparten av den faglige aktiviteten også skjer ved bruk av data. Vi erfarer at studenter som ikke har tilgang til egen maskin har mindre muligheter for å følge med studiet og at kvaliteten på det faglige arbeidet kan bli forringet.

Det redegjøres for hvor skriftlig eksamen arrangeres og dette mener vi er tilfredsstillende.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.6.2 IKT-tjenester (kriterium 16)

«Tilbyders IKT-tjenester må ha tilstrekkelig kvalitet og omfang til at opplæringen kan gjennomføres som forutsatt.»

Presentasjon

Det nettbaserte tilbudet kan gjennomføres fra en hvilken som helst geografisk lokasjon hvor studenten har tilgang til Internett og den programvare og det utstyr som kreves for å gjennomføre studiet i henhold til studieplanen.

Skolen tilbyr alle studenter kurset «Lær for å lære». Her finner studentene aktuelle demonstrasjoner av nye tjenester på demonstrasjonssiden til læringsplattformen.

Tilbyders læringsplattform er SESAM som består hovedsakelig av tjenester som viser studentene digitale læringsmidler, tjenester for å kontakte lærere og medstudenter, individuelle progresjonsplaner, innsending av arbeidskrav, faglige tilbakemeldinger, karakterregistrering, eksamenstjenester og kommunikasjonstjenester. I tilbyders vedlagte Kvalitetsrapport for 2011, fremkommer det at det er gjort en kvalitetsforbedring av SESAM.

Tilbyder presiserer at de har lang og omfattende erfaring med studenter som tar utdanning via Internett. De har lenker til kvalitetssikrede internettsider og dette finner studentene inne i læringsplattformen.

Skolen benytter også Skype, e-post og telefon for å kommunisere med studenter og aktuelle samarbeidspartnere.

Vurdering

Vi mener at tilbyders presentasjon av de IKT- tjenester som benyttes er godt beskrevet og tilfredsstillende. Kurstilbudet «Lær for å lære» mener vi er viktig for å sette studentene inn i læringsplattformen som igjen gjør studentene bedre rustet til å jobbe med studiets faglige oppgaver.

Vi har erfaring med at læringsplattformer kan «bryte sammen» og ikke fungere. Hvilken support tilbyr da skolen studentene, når dette skjer? Er de informert om hvem de kan kontakte og får de da hjelp? Det kan for eksempel være at dette skjer når en innsendingsoppgave/et arbeidskrav skal innleveres. Hvilke alternativer til læringsplattformen blir da studentene informert om at de kan benytte? Tilbyder må redegjøre nærmere for dette.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må redegjøre for IKT-support.

2.6.3 Tilgang på aktuell informasjon (kriterium 17)

«Studentene og lærerne må ha god nok tilgang på tjenester som sikrer aktuell informasjon.»

Presentasjon

Studentene og lærerne benytter læringsplattformen for informasjon om studiet.

Studentene og lærerne sikres tilgang til informasjon gjennom anskaffelse av pensumlitteratur, fagbøker, læringsplattformen og Internett. I tillegg til læringsplattformen kan studentene kontakte skolens lærere gjennom telefon, Skype eller mail.

I studieenheten er det lenker til kvalitetssikrede informasjonssteder. Det fremheves at NKI bruker kvalitetssikrede internettsider.

Vurdering

Vi vurderer at tilbyder har tilfredsstillende systemer for å ivareta studentene og lærernes tilgang til aktuell informasjon innen de fagområder som undervisningstilbudet omfatter.

Tilbyder redegjør for at studentene kan kontakte lærer ved behov. Dette mener vi er viktig da vi erfarer at studenter kan ha behov for å snakke med lærer angående forhold rundt studiet.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.6.4 Faglig samarbeid (kriterium 18)

«Tilbyder skal ha lokalt eller regionalt samarbeid med yrkesfeltet, eller være med i faglige nettverk som knytter utdanningstilbudet opp mot samfunns- og næringsliv.»

Presentasjon

Skolen har oppnevnt en ressursgruppe med fire medlemmer. Denne er satt sammen av fagpersoner med ulik bakgrunn, utdanning og arbeidserfaring og medlemmene presenteres i søknaden. Gruppen har en egen leder. Ressursgruppens hovedoppgave er til enhver tid å påse at fagskoleutdanningen er i takt med det som skjer i det kliniske feltet.

Tilbyder er representert i Nasjonalt utvalg for fagskoleutdanning i helse- og sosialfag (NUFHS) via Norsk forum for fjernundervisning og fleksibel læring (NFF).

Skolens fagsjef er medlem av Demensforeningen, som er en del av Nasjonalforeningen for folkehelsen, medlem av Norsk Sykepleierforbunds landsgruppe av psykiatriske sykepleiere og NSF's faggruppe innen geriatri og demens.

Vurdering

Vi mener det er viktig at skolen har lokale og regionale samarbeidspartnere innen yrkesfeltet. Det tilbyder presenterer av samarbeidspartnere og fagsjefens deltakelse i fagorganisasjoner mener vi er viktige fagnettverk som knytter utdanningstilbudet opp mot samfunns- og næringsliv.

Vi gjør oppmerksom på at Nasjonalt utvalg for fagskoleutdanning i helse- og sosialfag (NUFHS) har skiftet navn til Nasjonalt utvalg for fagskoleutdanning i helse- og oppvekstfag (NUFHO).

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.7 Oppsummerende vurdering og konklusjon fra de sakkyndige

Tilbyder må:

- kreve at søkere med autorisasjon etter helsepersonelloven legger denne autorisasjonen ved søknaden
- redegjøre for hva som er relevant yrkeserfaring
- redegjøre for om de har tilgang til kvalifiserte vikarer dersom undervisningspersonalet blir syke
- ansette undervisningspersonale som har høyere formell kompetanse enn det studentene skal oppnå ved endt utdanning
- engasjere sensorer som har høyere formell kompetanse enn det studentene skal oppnå ved endt utdanning
- tilbyder må redegjøre for IKT-support.

Tilbyder bør:

- innarbeide termen «helse- og oppvekstfag» i opptakskravene
- vurdere å bruke yrkeserfaring som et kriterium ved rangering av kvalifiserte søkere
- sette inn en metodebok i litteraturlisten
- rette opp betegnelsen frontotemporallappdemens til frontotemporaldemens
- tilføye til målene for generell kompetanse for modul 2, at studentene reflekterer over hvordan de møter pasienter med frontotemporaldemens og pasienter med andre former for demens
- tilføye til kunnskapsmålene for modul 2, at studentene har kunnskaper om årsaker til og symptomer ved både Alzheimers sykdom, ved vaskulær demens og ved frontotemporaldemens
- beskrive flere mål under generell kompetanse under modul 3: Alderspsykiatri
- sette inn en metodebok på litteraturlisten, jamfør vurdering i kriterium 6.
- redegjøre for lærer og praksisveileders ansvar og rolle i forbindelse med studentenes halv- og sluttevaluering
- redegjøre for skolens vurderingsskjema som benyttes for vurdering av studentenes praksis

Tilbudet anbefales ikke godkjent.

3 Tilvarsrunde

NOKUT mottok 6. februar 2013 tilbakemelding fra søkeren, på de sakkyndiges vurdering. Den sakkyndige komiteen vurderte tilbakemeldingen 8. februar 2013.

3.1 Søkerens tilbakemelding

Kriterium 4: Opptakskrav

Tilbyder må:

- kreve at søkere med autorisasjon etter helsepersonelloven legger denne autorisasjonen ved søknaden
- redegjøre for hva som er relevant yrkeserfaring

Søkers tilbakemelding:

- Søkere til fagskoleutdanningen som er autorisert helsepersonell etter Helsepersonelloven, må legge autorisasjonen ved søknaden sin.
- Med relevant yrkeserfaring menes arbeidserfaring fra:
  - omsorgsboliger og gruppeboliger for pasienter med demens eller andre alderspsykiatriske lidelser
  - demensteam på kommunalt eller interkommunalt nivå
  - dagsentra for personer med demens
  - hjemmebaserte tjenester/åpen omsorg
  - sykehjem med spesielle enheter for pasienter med demens eller andre alderspsykiatriske lidelser
  - alderspsykiatrisk avdeling ved sykehus, døgntilbud eller poliklinisk tilbud

Kriterium 11: Undervisningspersonalets størrelse

Tilbyder må redegjøre for om de har tilgang til kvalifiserte vikarer dersom undervisningspersonalet blir syke.

Søkers tilbakemelding:

NKI Nettstudier stiller strenge interne krav for å sikre at studenter tilbys kvalifiserte vikarer ved sykdom hos ordinært undervisningspersonale. Tilgang til kvalifiserte vikarer sikres på følgende måter:

1. Undervisningspersonalet har i sin arbeidsinstruks en plikt, så fremt det er praktisk mulig, å vikariere for annet undervisningspersonale.
2. Fagsjef for helsefag (fast ansatt) er i sin stillingsinstruks forpliktet til å gjennomføre undervisning innen eget kompetanseområde ved sykdom hos ordinært undervisningspersonale.
3. I forbindelse med ordinær rekruttering oppretter NKI en egen portefølje med kvalifisert undervisningspersonale som vil overta undervisningen ved lengre tids sykdom ved ordinær bemanning. En slik portefølje utgjør ca. 25 % av fast ansatte undervisere. Vikarporteføljen vil bestå av kontraktfestede avtaler.

Kriterium 12: Undervisningspersonalets kompetanse

Tilbyder må ansette undervisningspersonale som har høyere formell kompetanse enn det studentene skal oppnå ved endt utdanning.

Søkers tilbakemelding:

Søker viser til sakkyndig utredning om undervisningspersonalets kompetanse. I beskrivelsen av søkers opplysninger står det: «*Undervisningspersonalet som skal være knyttet til utdanningstilbudet må samlet ha kvalifikasjoner til å gi den undervisning som følger av planen. Undervisningspersonalet må dokumentere:*

- *formell eventuell realkompetansevurdert utdanning som er høyere enn det det undervises i,*
- *dog aldri lavere enn tilsvarende toårig fagskoleutdanning*
- *pedagogiske kvalifikasjoner utdanning og erfaring på det nivå som undervisningen krever*
- *digital kompetanse i det omfang som undervisningen krever*
- *yrkeserfaring som gjør at undervisningen knyttes opp mot, og relateres til, dagens yrkesfelt.».*

I dette legger søker at undervisningspersonalet nettopp må dokumentere det som sakkyndig komité etterlyser; at formell, eventuell realkompetansevurdert kompetanse, er på et høyere nivå enn det fagnivået som det undervises i. Dette er, slik søker ser det, i overensstemmelse med NOKUTs beskrivelse av kompetansekrav til undervisningspersonalet.

Forøvrig kan ikke søker se at det finnes hjemmel i fagskoleloven med tilhørende forskrift for å stille krav om at undervisningspersonalet skal ha høyere formell kompetanse enn det studentene skal oppnå ved endt utdanning. Tvert i mot stadfester fagskoleloven § 4, 3. ledd, at ”... *Tilbyder skal fastsette krav til lærer- og instruktørkompetanse og ledelse. ...*”. Årsaken til denne bestemmelsen er, slik søker ser det, at det i yrkesrettede utdanninger ikke alltid er den formelle kompetansen som har mest å si for undervisningspersonalets evne til å formidle relevante kunnskaper og ferdigheter til studentene. Ofte er evnen til å formidle relevante, praktiske erfaringer og kunnskaper som er samlet gjennom et langt arbeidsliv vel så viktig som de bakenforliggende, formelle kunnskapene.

Omsøkte studietilbud er et godt eksempel på nettopp dette forholdet. Studentene skal gjennom dette studietilbudet lære det som er nødvendig for å ivareta mennesker i en kritisk situasjon i sine liv. Da vil det være de konkrete, praktiske (uformelle) erfaringene hos undervisningspersonalet i studiesituasjonen som bidrar til kvaliteten på studentenes samlede kompetanse etter endt studium.

Kriterium 14: Sensorenes kvalifikasjoner

Tilbyder må engasjere sensorer som har høyere formell kompetanse enn det studentene skal oppnå ved endt utdanning.

Søkers tilbakemelding:

Søker stiller de samme kravene til sensorene som skal ansettes, som til undervisningspersonalet. Se tilsvaret på kriterium 12 over.

Kriterium 16: IKT-tjenester

Tilbyder må gjøre rede for IKT-support.

Søkers tilbakemelding:

Alle NKIs interne datasystemer ble høsten 2012 outsourcet til Basefarm som drifter disse for NKI. Basefarm er en av Nord-Europas ledende aktører innen drift av internetteknologi og er spesialister på drift av virksomhetskritiske internettjenester. NKI Nettstudier har en avtale med Basefarm som sikrer NKI en oppetid på 99,5 %. Dette sikrer studentene kontinuerlig tilgang på NKI sin nettskole med underliggende systemer. Eksempler på Basefarms kunder er Altinn, Minside, Statens lånekasse for utdanning og Norwegian. Videre har NKI en bemannet studenttelefon som er åpen alle hverdager fra kl. 08 til kl. 20. Administrativt ansatte er i kontinuerlig kontakt med studentene via telefon og e-post.

3.2 Sakkyndig tilleggs vurdering

Tilbyder har rettet opp og tydeliggjort punktene som vi kommenterte i tilsynsrapporten.

Studieplan for fagskoleutdanning i *demensomsorg og alderspsykiatri* mener vi nå har en struktur og et innhold som gir studentene en god oversikt over utdanningens innhold og forventet læringsutbytte. Studieplanen i sin nåværende form gir god forutsigbarhet for studenter og praksissted.

Vi mener nå at tilbyder har redegjort på en tilfredsstillende måte for opptakskrav, undervisningspersonalets størrelse og kompetanse, samt sensorers kvalifikasjoner og IKT-support.

3.2.1 Endelig konklusjon fra sakkyndig komité

Tilbudet anbefales godkjent.

4 Vedtak

NOKUT ved direktøren anser de faglige kravene for godkjenning av utdanningstilbudet *demensomsorg og alderspsykiatri*, ettårig fjernundervisningstilbud på heltid (tilsvarende to år på deltid) ved NKI AS som oppfylt.

Vedtaket er fattet med hjemmel i:

- Lov om fagskoleutdanning 20.06.2003 nr. 56
- Kunnskapsdepartementets forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning av 01.02.2010 nr. 96
- NOKUTs retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning av 26.01.2009

Vedtaket gjelder utdanningstilbudet slik det fremgår i søknaden av 15. september 2012 og søkers kommentarer til sakkyndig rapport av 6. februar 2013.

5 Dokumentasjon

Rapporten er skrevet på bakgrunn av

- Søknad fra NKI AS, datert 15. september 2012, om godkjenning av fagskoleutdanningen demensomsorg og alderspsykiatri. Tilbudet er ett ettårig tilbud som gis på heltid (tilsvarende to år på deltid). Undervisningen er nettbasert. NOKUTs saksnummer: 12/470-1.
- Tilbakemelding på sakkyndig vurdering datert 6. februar 2013.

Vedlegg 1:

Sakkyndig komité

Den sakkyndige komité har bestått av følgende medlemmer:

- **Marta Grongstad, fagutviklingssykepleier, Oslo kommune**
Grongstad er utdannet sykepleier med master i sykepleie og helsefag fra Universitet i Tromsø. Hun har tatt praktisk pedagogisk utdanning og studert IKT og didaktikk. Grongstad har jobbet mye med fjernundervisning både med bruk videokonferanser og bruk og Fronter. Grongstad har jobbet mange år som lærer og studieleder av videreutdanningsstudier innen eldreomsorg ved Høgskolen i Tromsø. Hun har nå permisjon fra studielederstillingen og er ansatt i Oslo kommune som fagutviklingssykepleier opp mot to sykehjem. I løpet av det siste året har hun startet opp og ledet flere fag- og utviklingsprosjekter for helsearbeidere. Hun har gjennom flere år hatt et nært samarbeid med ulike utdanningsinstitusjoner, kommuner og spesialisthelsetjenesten rundt kompetanseheving av helsepersonell.
- **Gerd Karin Nylund, Storhamar videregående skole**
Nylund har hovedfag i yrkespedagogikk fra Høgskolen i Akershus, er utdannet sykepleier med videreutdanning innen psykiatrisk sykepleie, sykepleiefaglig veileder, sykepleie til eldre, ledelse, palliasjon og pedagogisk seminar. Hun har arbeidet som sykepleier og etter hvert assisterende sykepleiesjef i Ringsaker kommune, og har siden 1990 vært ansatt som lærer ved grunnutdanning innen hjelpepleie, omsorgsfag, og fagskoleutdanninger innen psykiatri, veiledning og eldreomsorg. Nylund har deltatt i EVUK prosjektet som er et samarbeidsprosjekt mellom kommune, høyskole og fagskole. Nylund har erfaring som kursleder, utvikling av læreplaner, med høringsarbeid vedrørende fire rammeplaner for utdanning på fagskolenivå, og er hovedtillitsvalgt i NSF.

De sakkyndige har erklært at de ikke har tilknytninger til utdanningstilbudet eller tilbyder, som gjør dem inhabile til oppdraget.

Søkerinstitusjonen har fått anledning til å uttale seg om NOKUTs forslag til sakkyndige, og har ingen merknader.

Vedlegg 2:

Mandat for sakkyndige til faglig vurdering av søknad om godkjenning av utdanningstilbud

1. Det skal foretas en faglig vurdering av søknad om fagskolegodkjenning for utdanningstilbudet demensomsorg og alderspsykiatri ved NKI AS.
2. Den faglige vurderingen skal foretas i henhold til kapittel 7 Standarder og kriterier for godkjenning av utdanningstilbud i Retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning.
3. Kriteriene, 1 – 18, er likeverdige og må vurderes som tilfredsstillende i forhold til et minimum av hva som forventes av kvalitet i fagskoleutdanning.
4. Den sakkyndige vurderingen baseres på tilbyders søknad og annet relevant skriftlig materiale som anses som nødvendig for faglig vurdering.
5. De sakkyndige skal ikke vurdere faglig kriterium 5.
6. Vurderingene må gis en tydelig begrunnelse og en entydig konklusjon og nedfelles skriftlig.
7. Den faglige vurderingen skrives inn i en rapport sammen med NOKUTs egen vurdering av styringsordning, reglement og kvalitetssikringssystemet. Det skrives en rapport for hvert utdanningstilbud. Rapporten danner grunnlag for NOKUTs vedtak.
8. Sakkyndig kan bli pålagt å utføre en tilleggsvurdering av søkers kommentar til den faglige vurderingen. Både søkers kommentar og eventuell sakkyndig tilleggsvurdering inngår i NOKUTs beslutningsgrunnlag.
9. Sakkyndig arbeider på oppdrag fra NOKUT og skal dermed ikke diskutere vurderingen i media eller med søker før vedtak er fattet.

NOKUTs godkjenning av fagskoleutdanning er hjemlet i

- Lov om fagskoleutdanning av 20.06.2003 nr. 56
- Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning av 01.02.2010 nr. 96
- NOKUTs retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning datert 26.01.2009